

'Gegarandeerde opbrengst, ook tijdens droogte'

Melkveehouder Leendert van Eijk uit Enspijk (Gld) heeft in 2017 zes maaisnedes geoogst op zijn perceel met GreenSpirit•Structuur. Extreme droogte in voorjaar of zomer heeft geen invloed op de ruwvoeropbrengst van dit diepwortelende gras.

Van Eijk vindt dit één van de belangrijkste voordelen van GreenSpirit•Structuur: het groeit altijd door, ook als het droog is. "GreenSpirit•Structuur wortelt tot een meter diep, het gras reikt met de voetjes altijd tot aan het grondwater." Van Eijk heeft tachtig melkkoeien en beregent zijn weilanden in de Betuwe niet.

Opbrengst en structuur

Van de 52 hectare heeft Van Eijk drie jaar geleden 6 hectare ingezaaid met het mengsel

GreenSpirit•Structuur van Barenbrug. Veel opbrengst en een goede structuurbron waren de twee belangrijkste redenen waarom hij voor dit mengsel heeft gekozen. In de praktijk worden deze beloften volledig waargemaakt. Op 19 april 2017 maaide hij voor de eerste keer, op 30 mei stond er een zware tweede snede en op 22 juni heeft hij de derde snede ingekuuld. Daarna heeft hij nog drie keer gemaaid. De totale opbrengst in 2017 was 17.000 kg droge stof per hectare.

Geen stro meer aankopen

Dat GreenSpirit•Structuur goed tegen droogte kan, ziet de melkveehouder als een mooi extra voordeel. Het niet meer aankopen van een

structuurbron, zoals stro of luzerne, is voor hem een ander pluspunt. "Ik teel nu zelf de benodigde structuur voor in het rantsoen van mijn melkkoeien. Met GreenSpirit•Structuur spaar ik dus geld uit én ben ik verzekerd van een goede kwaliteit gras met een hoge voederwaarde." Het perceel met het diepwortelende gras maait Van Eijk gelijktijdig met de percelen met Engels raaigras en kuilt beide gewassengemengd in. De hoge voederwaarde van GreenSpirit•Structuur compenseert het Engels raaigras wanneer er onverhoopt te veel aren in het perceel staan of wanneer de opbrengst van het Engels raaigras achterblijft. "Met GreenSpirit•Structuur heb ik altijd een gegarandeerde hoge opbrengst."

Zachtbladig rietzwenk

In GreenSpirit•Structuur is de NutriFibre technologie verwerkt met zachtbladig rietzwenk. Dit grasmengsel wortelt diep (tot 105 centimeter), laat geen mineralen verloren gaan, is droogteresistent en produceert op jaarbasis 30 procent meer dan Engels raaigras.

 BARENBRUG
Groot in Gras

MAGAZINE VOOR DE KWALITEITSBEWUSTE VEEHOUDER
uitgave 2018/1 • Nederland

ZAAD & VOER

MAGAZINE

Meer ruwvoermelk per hectare

 BARENBRUG

Veranderende regels

Het is wonderlijk te zien hoe wetgeving de bedrijfsstrategie van melkveebedrijven zo stevig kan beïnvloeden. Drie jaar geleden dachten we nog maximaal melk te gaan produceren. Nu fosfaat zo dwingend is, loont het om zo veel mogelijk eigen ruwvoer om te zetten in melk en de aankopen van overige grondstoffen te beperken. Diegene die de eigen grond optimaal weet te benutten voor de productie van eiwit, energie en structuur, zal met de nieuwe fosfaatwetgeving het meest rendabel melk produceren.

Ook wij als toeleverancier hebben te maken met die veranderende wetgeving. Dagelijks veredelen en onderzoeken we vele nieuwe rassen. Tussen eerste onderzoek en goedgekeurd ras, zit een traject van vijftien jaar. Rassen die een enorme potentie lijken te hebben, kunnen door wetgeving enkele plaatsen teruggezet worden in de rangorde. Rassen waarvan je denkt dat ze het niet zullen halen, blijken onder bepaalde (politieke) omstandigheden juist zeer bruikbaar.

Voor ons is het de kunst om het onderzoek breed te houden zodat we de mengsels steeds kunnen aanpassen met nieuwe rassen waarmee melkveehouders het beste rendement kunnen behalen. Het hebben van een eigen onderzoeksafdeling, met enorm veel data van rassen, blijkt in het huidige tijdgewricht een groot voordeel. Innovatie is de kracht achter ons bedrijf en met nieuwe technieken lukt het ons nog beter om de juiste data te kunnen vastleggen.

Zo gebruiken we NIR-apparatuur op oogstmachines die direct en zeer nauwkeurig meerdere voedingswaarden vastleggen per snede. Ook maken we gebruik van drones die metingen doen om de droogtegevoeligheid van rassen tijdens het groeiseizoen vast te leggen. Alle inspanningen moeten er toe leiden dat wij voor u de juiste mengsels kunnen maken. Want dat is ons referentiepunt: hoe kunnen wij melkveehouders ondersteunen zodat zij efficiënt, eenvoudig en tegen lage kosten een goede kwaliteit melk kunnen produceren.

We blijven u daarin ondersteunen, wat de wetgever ook beslist! Ik wens iedereen een zeer mooi ruwvoerseizoen toe.

Bastiaan Barenbrug

Meer koeien en lagere melkproductie interessant

Maximaal melken van eigen ruwvoer

Het verhogen van het ruwvoeraandeel in het rantsoen is bijzonder interessant binnen de nieuwe fosfaatwetgeving. Het voordeel kan oplopen tot 50.000 euro per bedrijf.

Nu de fosfaatwetgeving zijn intrede doet, staat één ding als een paal boven water: maximaal melk produceren uit ruwvoer is interessanter dan het nastreven van de hoogste melkproductie per koe. Hoe meer melk een koe geeft uit eigen ruwvoer, hoe minder krachtvoer en krachtvoergrondstoffen er aangekocht hoeven te worden en hoe efficiënter de mineralen op het bedrijf worden benut. Voor een gemiddeld melkveebedrijf levert het maximaal benutten van eigen ruwvoer een saldo voordeel op van 30.000 tot 50.000 euro per jaar (zie ook pagina 4).

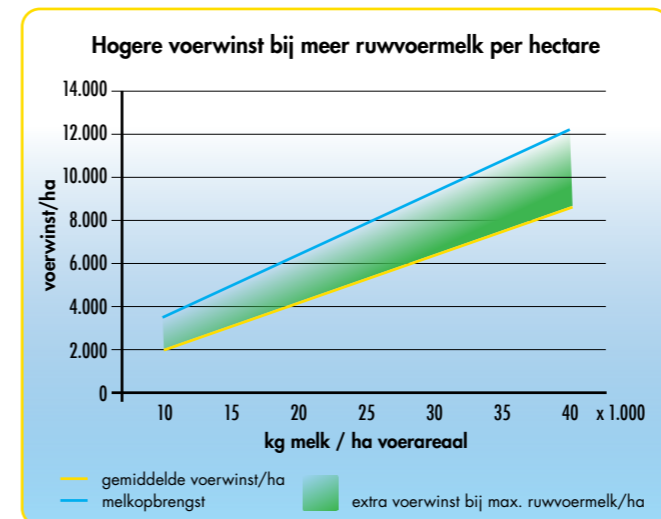
De nieuwe regelgeving zorgt er dus voor dat het optimaal benutten van de aanwezige productiefactor 'grond' voor melkveehouders bijna letterlijk goud waard is. Feitelijk is dat ook niet vreemd. Voor de ruwvoerproductie kan een melkveehouder namelijk gebruik maken van gratis aanwezige energiebronnen. Want onder invloed van zonlicht zetten bladgroenkorrels kooldioxide (vanuit de lucht) en water (vanuit de bodem) om in glucose en zuurstof. Van de glucose maakt de grasplant cellulose, koolhydraten, suikers én – na opname van stikstof – ook eiwit.

Meer ruwvoer melk per hectare loont.

Rekenvoorbeeld

Edward Ensing, productmanager ruwvoer bij Barenbrug, geeft een rekenvoorbeeld. Vers gras kost 5 cent per kg droge stof, ingekuuld gras 11 cent per kg droge stof. Een aangekochte krachtvoergrondstof komt uit op een bedrag van ongeveer 25 tot 30 cent per kg droge stof. "Wanneer een melkveehouder de eigen ruwvoerproductie optimaliseert en vervolgens het aandeel ruwvoer in het rantsoen maximaliseert, produceert hij melk tegen de laagste kosten."

Op veel melkveebedrijven betekent deze nieuwe manier van denken dat er meer melkkoeien gehouden mogen worden binnen de bestaande fosfaatwetgeving. Ensing: "Wanneer een melkveehouder twee koeien per hectare houdt die elk 9.000 liter melk per jaar geven, betekent dit in veel gevallen dat er ruwvoer overblijft. Het is interessanter om meer koeien te houden, die iets minder melk geven, zodat het

ruwvoer optimaal wordt benut. Voor een hoger saldo moeten melkveehouders dus meer 'penscapaciteit' per hectare creëren."

Hoge voeropname

Belangrijk bij de ruwvoerteelt is vervolgens om goed beweidbaar gras te telen - waarvan koeien veel opnemen - en dat meer dan vijf jaar mee gaat. Voor de weides in Nederland betekent dit mengsels met Engels raaigras met een toevoeging van timothee. De GreenSpirit-mengsels van Barenbrug worden elke jaar opnieuw geoptimaliseerd met nieuwe genetica waardoor productie en smaak hand in hand blijven gaan en u verzekerd bent van de beste kwaliteit en hoogste opname. Vraag de GreenSpirit-dealer bij u in de buurt voor meer informatie of bezoek de website barenbrug.nl.

Onderhoud gras noodzakelijk

Goed gras kan ook een wat oudere grasmat zijn. Voorwaarde is dat deze regelmatig geweid en doorgezaaid wordt om het aandeel goede grassen hoog te houden. GreenSpirit•Doorzaai is hiervoor een uitermate geschikt mengsel. De rassen in GreenSpirit•Doorzaai kiemen bij zeer lage bodemtemperaturen, 6 graden Celsius, en stoelen snel uit waardoor ze eenvoudig concurreren met de bestaande grassen in het weiland.

In een weide mogen ook nuttige kruiden aanwezig zijn, zoals witte klaver en rode klaver. Ze vullen op een natuurlijke manier het stikstofverbruik aan waardoor de kostenpost kunstmest naar beneden kan. Ten opzichte van 100 procent gras, vreten koeien van een grasklaver-mengsel 1 kg droge stof per dag meer. Mits er voldoende mais gevoerd wordt, levert dit ook 1 kg melk per koe per dag extra op. Voor meer informatie over onze klavers kunt u terecht op onze website: barenbrug.nl/klavers.

Wat is smaak?

Als (kuil)gras goed en snel verteert, krijgen koeien eerder honger waardoor ze meer vreten. Dit gras beoordelen we als smakelijk voer. De snelle vertering is niet het enige belangrijke aan goed ruwvoer. Het aandeel celwanden moet minimaal 48 procent bedragen om een goede vertering te waarborgen. Een optimale voordroogkuil heeft daarom ongeveer 950 VEM. Vers gras mag 1050 tot 1100 VEM hebben voor een optimale vertering en daardoor maximale melkproductie.

'Hoger rendement eenvoudig mogelijk'

Meer melk uit ruwvoer

Nu melkveehouders een fosfaatquotum toegewezen hebben gekregen, neemt het belang van de eigen ruwvoerproductie toe. Melkveehouders die maximaal melk produceren uit ruwvoer, realiseren het hoogste economische rendement. Een interview met Jaap Gielen, specialist melkveehouderij bij accountantsbureau Countus.

De fosfaatrechten zijn een feit. Wat betekent dit voor de ruwvoerwinning op het melkveebedrijf?

"Fosfaat is een beperkende productiefactor geworden. Dit leidt tot nieuwe kengetallen zoals kg melk/kg fosfaat. Melkveehouders moeten zo efficiënt mogelijk omgaan met fosfaat. Als je dit vertaalt naar de ruwvoerwinning en beweiding, is naast kwaliteit ook de kwantiteit van het ruwvoer bepalend. Dus het motto voor de melkveehouderij in Nederland is met een efficiënte veestapel in verschillende bedrijfssystemen maximaal ruwvoer produceren en hiervan melk maken."

Wordt grond nu onvoldoende benut voor de winning van ruwvoer?

"Je kunt de ene grond niet vergelijken met de andere. In de polder is de grond vruchtbaarder dan op droge zandgrond. Wat voor elke melkveehouder geldt, is dat grond de duurste productiefactor is. Als je die niet goed benut, gaat dit ten koste van het financieel bedrijfsresultaat. De focus van melkveehouders ligt begrijpelijk meer bij de veestapel, maar je ziet de aandacht voor de bodem toenemen."

Maximaal ruwvoerproductie is de eerste stap, daarna moet dat ruwvoer benut worden voor melkproductie. Zit er veel variatie tussen de verschillende bedrijfssystemen?

"Er zitten zeker verschillen tussen de bedrijfssystemen, maar het belangrijkste is dat je binnen het gekozen systeem streeft naar een betere efficiëntie. Wanneer je onbeperkt weiden op 100 zet, ligt de kVEM-productie per hectare bij beperkt weiden op 108 en bij summerfeeding zelfs op 125. De verliezen bij bewaren en vervoeren liggen bij summerfeeding echter beduidend hoger, terwijl de beweidingsverliezen bij beperkt weiden weer hoger liggen. Gemiddeld komen beide systemen op ongeveer dezelfde netto kVEM-productie per hectare uit. Het is dus belangrijk om binnen het gekozen systeem de juiste keuzes te maken zodat de verliezen beperkt worden."

Countus heeft de KringloopWijzers van vijfhonderd melkveehouders met elkaar vergeleken. Wat is de conclusie?

"Als je bedrijven met dezelfde intensiteit (kg melk per hectare) met elkaar vergelijkt, is er een verschil in voerwinst van 800 euro per hectare. Bij een bedrijfsgrootte van 50 hectare is dat een verschil van 40.000 euro per jaar. Melkveehouders die het meeste ruwvoer produceren en daarvan veel melkvet en melkeiwit weten te maken, scoren het best."

"De aandacht moet verschuiven van koeien naar grond"

Welk aandeel heeft de grondkwaliteit in het verschil van 800 euro per hectare?

"Wij gaan er van uit dat de helft van het verschil wordt veroorzaakt door de bedrijfsomstandigheden, dus de kwaliteit van de grond, de wijze van verkaveling, enzovoort. Op de andere helft heeft de

Van 4.000 naar 8.000 kg ruwvoermelk/hectare

Melkveehouder en adviseur Tim van Noord uit Hellouw (Gld) streeft naar een maximale hoeveelheid ruwvoermelk per hectare. Hiermee bespaart hij 28.000 euro op krachtvoer en overige grondstoffen. Lees zijn verhaal op www.barenbrug.nl/reportage-ruwvoermelk en leer hoe ook u de voerwinst per hectare fors kunt verhogen.

melkveehouder invloed. Dus bijna elke melkveehouder kan nog een flinke winst boeken."

Op welk facet kunnen melkveehouders zich verbeteren?

"De aandacht voor de bodem en ruwvoerproductie moet toenemen. Melkveehouders zijn erg gefocust op het dier. Dat is prima maar het bedrijfsrendement gaat de komende jaren meer bepaald worden door de wijze waarop de melkveehouder omgaat met de grond. De optimalisatie van de efficiëntie van de bodem biedt meer economisch perspectief dan de optimalisatie van de efficiëntie van de veestapel. Dit wordt door de introductie van het fosfaatrechtenstelsel al gestimuleerd. Diegene die meer ruwvoer weet te produceren van eigen grond en dit omzet in melk, zet een grote stap voorwaarts."

Meer melk uit ruwvoer, betekent minder melk uit krachtvoer en krachtvoergrondstoffen.

"Dat klopt. De berekening is heel simpel. Vers gras kost 5 cent per kg droge stof en kuilgras 11 cent. Krachtvoer daarentegen kost 26,5 cent per kg droge stof. Als krachtvoer leidt tot een hoger saldo, dan is dat prima. Maar als je jaarlijks kuilgras verkoopt voor 7 cent per kg droge stof, moet je je afvragen of het niet beter is dat gras zelf te benutten en de aankoop van krachtvoer en krachtvoergrondstoffen te beperken. De afboeking op verkocht kuilgras wordt vaak niet meegenomen maar is ook bepalend voor het financieel resultaat."

Barenbrug introduceert nieuwe manier van beweiden

Het Nieuwe Weiden biedt veel voordelen

Altijd vers en smakelijk gras, een dagelijks rantsoen met een continue samenstelling én een hogere bodemvruchtbaarheid: het Nieuwe Weiden combineert heel veel voordelen.

Het weiden van koeien, staat volop in de belangstelling. Om goed te beweiden moeten koeien kunnen beschikken over smakelijk gras van een stabiele samenstelling. Met de beweidingssystemen die we nu kennen, is dat niet altijd het geval. Koeien lopen enkele dagen in de wei. Ze vreten de eerste dag meer eiwit door de toppen uit het gras te vreten. De tweede dag krijgen ze meer suiker binnen doordat ze de overige delen van het gras opvreten. Lopen ze een derde dag in het perceel dan loopt de

voeropname terug. Enerzijds omdat de weide kaal wordt, anderzijds omdat koeien niet graag vreten waar ze gelopen hebben. Barenbrug heeft daarom een nieuwe manier van beweiden ontwikkeld.

Het Nieuwe Weiden

Het Nieuwe Weiden is een systeem dat de voordelen van beweiding combineert met de voordelen van opstallen. Het nieuwe systeem bevat enkele revolutionaire punten. Zo zijn minimaal veertien percelen nodig waarop gras geteeld wordt voor beweiden of maaien. Op twee grote percelen wordt mais geteeld én een mengsel van NutriFibre (zachtbladig rietzwenk) met rode klaver Duet. NutriFibre met Duet is een ideaal product om te maaien. Het geeft een gigantische opbrengst

(+30 procent droge stof per jaar) en heel veel eiwit. Daarnaast laat het veel stikstof en organische stof achter in de bodem waardoor de bodemvruchtbaarheid toeneemt.

Ideale plaatje bij 120 koeien

Voor het ideale plaatje, bij 120 melkkoeien, is minimaal 58 hectare grond nodig. Op 10 hectare wordt mais geteeld en op 20 hectare NutriFibre met rode klaver Duet. De 28 hectare die overblijft wordt opgedeeld in veertien percelen van 2 hectare. Op deze percelen kunnen de GreenSpirit•Intensieve Beweiding en/of GreenSpirit•Smakelijke Weide gezaaid worden. Afwisselend worden deze weidepercelen beweiden en gemaaid. Het perceel met NutriFibre en rode klaver Duet ligt in rotatiecultuur met mais. Na elke

vier jaar wordt er twee jaar mais geteeld op het perceel NutriFibre/rode klaver. Beweiden begint al eind maart. Alle veertien weide/maai-percelen worden één keer voorgeweiden. Voordeel hiervan is dat het gras in het voorjaar mooi uitstoelt en dat de eerste maaisnede later valt, namelijk tussen 15 en 25 mei. Later maaien betekent een hogere oogstzekerheid (beter oogstweer) en een optimaal maaiproduct.

De bloeistengel van het gras ontwikkelt zich namelijk in deze periode waardoor het gras zowel een goed aandeel eiwit, energie als structuur bevat. Pluspunt van het wegmaaien van de stengel is tevens dat later in het seizoen de stengel niet meer terugkomt en de grasplant vegetatief blijft groeien met een hoge drogestofopbrengst als gevolg.

Na het voorweiden worden de veertien percelen opgedeeld in twee keer zeven percelen. Eén deel wordt gebruikt voor beweiden, het andere deel voor maaien. Koeien lopen maar één dag in de wei. Dat betekent dat de zeven weidepercelen elke week één dag beweiden worden. De grasplant is hierdoor niet groot en wordt in één dag in zijn geheel opgevreten waardoor de samenstelling van het rantsoen hetzelfde blijft. Na vijf keer beweiden van alle weidepercelen, wordt er gewisseld met de zeven maai-percelen, waarvan zojuist de eerste snede is geoogst.

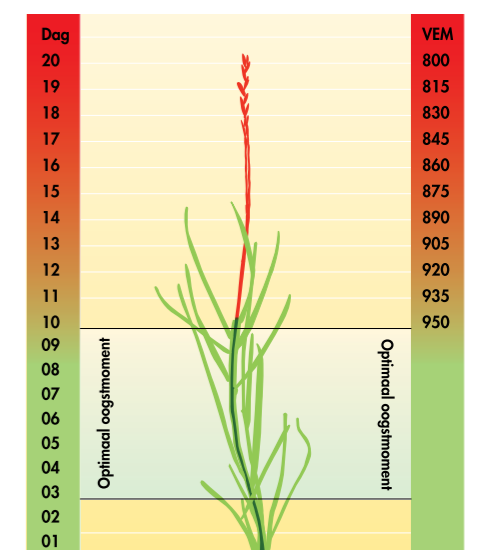
Gelijktijdige bloei voor hoogste voederwaarde

Engels Raaigras ontwikkelt minimaal 1 keer per jaar een bloeistengel. Zodra de bloeistengel zichtbaar is daalt de voederwaarde in 10 dagen met 150 VEM. Oogsten voor dit moment resulteert in de in de beste kwaliteit ruwvoer.

De bloeidata van de rassen in de GreenSpirit-mengsels zijn geselecteerd op bloeidatum, waardoor ze (bijna) gelijktijdig bloeien. U kunt hierdoor eenvoudig de hoogste kwaliteit oogsten. Standaard weidemengsels hebben meer spreiding in de bloeidata waardoor het onmogelijk is om op het optimale moment te oogsten.

Voederwaarde en bloei

Zodra de bloeistengel zichtbaar is, daalt de voederwaarde.

Deze rotatie kan het gehele groeiseizoen herhaald worden.

Uitgebalanceerd rantsoen

Het Nieuwe Weiden is voor iedere melkveehouder haalbaar, mits de huiskavel voldoende groot is. In het bovengenoemde voorbeeld met 120 melkkoeien moet de huiskavel minimaal 28 hectare groot zijn. Hierdoor blijft het gebruik van de melkrobot eenvoudig haalbaar. Het

rantsoen blijft bij het Nieuwe Weiden stabiel doordat koeien dagelijks van weide wisselen. Dit is essentieel voor een constante melkgift. De combinatie van de beweiding/maai-percelen en NutriFibre met rode klaver Duet zorgt voor een maximale eiwitproductie van eigen bodem. Tot slot levert de rotatiecultuur met mais een hoge bodemvruchtbaarheid op. Kortom: met het Nieuwe Weiden snijdt het mes aan twee kanten.

Gezondheid van koeien staat voorop

Graskuil 2.0 is droger en gezonder

Bij het winnen van ruwvoer staat de gezondheid van melkkoeien steeds vaker voorop. Dit betekent droger inkuilen en de eerste en tweede snede een week later maaien.

Het rantsoen van melkkoeien bestaat voor het grootste gedeelte uit gras. Het is een gezond product dat zowel energie, eiwit als structuur levert. Om dit te bereiken, is goed weidebeheer noodzakelijk. Dat maakte het voorjaar van 2017 weer duidelijk. Zowel de eerste als de tweede snede in Nederland en België bevatten een te laag gehalte aan celwanden (NDF). Voornaamste oorzaak hiervan is het maaien van jong gras. Een week later maaien betekent meer voer, een beter celwandgehalte en een lagere kostprijs per kg voer.

Eigen structuurbron

Later maaien heeft ook een ander voordeel. Doordat er meer structuur in het gras komt, hoeven er minder relatief dure en slecht verteerbare producten zoals hennep en stro aangevoerd te worden op het melkveebedrijf. Met gras kunnen melkveehouders hun eigen structuurbron telen die goedkoper is en in dezelfde behoefte voorziet als hennep of stro. Tevens verhoogt het structuurrijkere gras de totale drogestofopname van het rantsoen waardoor koeien meer melk geven. (meer structuur is overigens ook

mogelijk met de unieke NutriFibre technologie van Barenbrug, zie kader). Dat de eerste snede soms sneller dan noodzakelijk gemaaid wordt, heeft te maken met de wisselvalligheid van het voorjaarsweer. Wanneer er in het voorjaar toch een jonge grassnede in de kuil

belandt, is het raadzaam om een laagsgewijze kuil aan te leggen (lasagnekuil), waarbij de tweede en de derde snede bovenop de eerste worden gekuild. De combinatie van verschillende sneden zorgt voor meer balans in het ruwvoer.

Voorweiden perspectiefvol

Een andere oplossing om het oogstrisico in het voorjaar te verlagen is voorweiden. Hierbij worden de weides vroeg in het voorjaar al een keer beweide zodat de eerste maaisnede twee weken later valt. Vers gras verteert trager dan ingekuild gras. Hierdoor ondervinden koeien minder nadeel van het nuttigen van vers, jong voorjaarsgras. Begin in dit geval omstreeks eind maart/begin april met minimaal één keer beweiden van zoveel mogelijk percelen. Een hoeveelheid van maximaal 5 kg droge stof uit vers gras, aangevuld met het winterrantsoen, is een perfecte ruwvoermix.

Door het voorweiden valt de eerste maaisnede in de tweede helft van mei. Naast een hogere oogstzekerheid, wordt op dat moment ook de bloeiwijze - die in de stengel naar boven groeit - weggemaaid. De samenstelling van het gras is in deze periode voor de koe in evenwicht. Deze snede is in een lasagnekuil ook ideaal te combineren met een zeer eiwitrijke snede van september/oktober. Zorg er dan wel voor dat er wat droger gras bijgevoerd wordt.

Twee unieke oplossingen

Droger gras met meer structuur heeft als nadeel dat het gevoeliger is voor broei. Hiervoor heeft Barenbrug twee unieke oplossingen, namelijk: Bonsilage Fit en Bonsilage Speed. Deze twee inkuilmiddelen zijn de enige die bij 45 tot 55 procent droge stof er voor zorgen dat de kuil niet gaat broeien. Bonsilage Fit en Bonsilage Speed zetten suiker om in propaanglycol en azijnzuur waardoor de kuil zijn stabiliteit volledig behoudt. Een droge tweede/derde snede is met één van deze twee inkuilmiddelen altijd perfect in balans te brengen. Bonsilage Speed zorgt voor een zeer snelle conservering. De graskuil kan na twee weken opengemaakt worden voor gebruik. Bonsilage Fit is het perfecte inkuilmiddel wanneer het kuilgras veel suiker bevat. In de eerste tot en met de derde snede kan het aandeel suiker variëren tussen de 15 en 40 procent. Bij meer dan 25 procent suiker in vers gras is de toevoeging van Bonsilage Fit aan de graskuil de oplossing om koeien gezond te houden. Bonsilage Fit gebruikt suiker en melkzuur en maakt er propaandiol en azijnzuur van. Hierdoor blijft de pens-pH blijft op niveau, koeien blijven herkauwen en de celwanden worden beter afgebroken. Kortom met Bonsilage Fit blijven de koeien hun leven lang gezond.

Gezonder ruwvoer met NutriFibre

Met de unieke NutriFibre-technologie brengt Barenbrug extra structuur in het rantsoen. Door de structuurrijke bladeren herkauwen koeien meer waardoor er ook meer speeksel geproduceerd wordt. Dit komt de penswerking ten goede. Hierdoor kunnen melkkoeien meer fosfaat uit ruwvoer omzetten in melk en is het fosfaatgehalte in de mest lager. Voor u als melkveehouder heeft dit als positieve bijkomstigheid dat u meer kuubs mest kunt uitrijden op eigen land.

NutriFibre wordt toegepast in het mengsel GreenSpirit•Structuur.

KringloopGras

OpbrengstGras

StructuurGras

DroogteGras

€825,- extra eiwit per hectare

Geld verdienen met gras klaver

Grasland met klaver is goed voor uw portemonnee. Per hectare levert een grasklaverperceel een extra eiwitproductie met een waarde van 825 euro ten opzichte van puur gras. Heeft u voldoende eiwitrijk ruwvoer? Dan bespaart u met hulp van klaver al gauw z'n 200 euro op de aanschaf van kunstmest.

Klaver behoort tot de plantenfamilie vlinderbloemigen en heeft als eigenschap stikstof uit de lucht om te zetten naar bruikbare stikstof voor het gewas. Grasland met klaver presteert hierdoor optimaal ondanks de gelimiteerde stikstofgift. Bemest u het grasklaverperceel met dezelfde hoeveelheid als een grasperceel, dan krijgt de eiwitproductie een enorme boost. Witte klaver, bindt 150 kg stikstof per hectare en is geschikt voor percelen die zowel beweid als gemaaid worden. Rode klaver bindt tot 250 kg stikstof per hectare en komt goed tot zijn recht in maaipercelen. Gaat u voor het ultieme maaiperceel met klaver? Combineer dan rode klaver met NutriFibre door het bij te mengen in het mengsel GreenSpirit•Structuur. U combineert dan een hoge opbrengst (+30%) met maximaal eiwit en structuur.

Hogere eiwitproductie

De stikstof die klaver uit de lucht bindt, heeft direct gevolgen voor de eiwitproductie van uw grasland. Immers van 1 kilo stikstof produceert het gewas 5 kilo eiwit. Aankopen van 1 kilo eiwit kost bij de huidige grondstofprijzen 66 cent per kilo. Een eenvoudige rekensom laat zien dat 250 kg stikstof x 5 kg eiwit x 66 cent, een extra eiwitproductie oplevert van 825 euro. Heeft u voldoende eiwitrijkvoer, dan kunt u er ook voor kiezen om met een grasklaverperceel de kunstmestgift te verlagen. Hiermee bespaart u 200 euro per hectare op de aankopen van kunstmest.

Hogere opname

Een van de vooroordelen over klaver is dat het niet smakelijk is voor melkvee. Onderzoek toont echter het tegenovergestelde aan: melkvee neemt zelfs meer op van grasklaver dan van puur gras. Zie tabel. Door de hogere opname van grasklaver wordt de lagere VEM van het gewas direct gecorrigeerd. Grasklaver heeft ten opzichte van puur gras een hoger gehalte darm verteerbaar eiwit. Veehouders besparen zodoende op de aankoop van eiwitrijk krachtvoer. Grasklaver is ideaal in rantsoenen met mais.

Management tips

Een grasklaverperceel is uitstekend te managen. Met de maaihoogte heeft u veel invloed op het aandeel klaver in het grasland. Door kort te maaien (4 centimeter) of de koeien een halve dag langer in de wei te laten, zal het klaveraandeel in de weide toenemen. Door hoger te maaien (7 centimeter) stimuleert u de grasgroei, en zal het

5 tips voor een succesvolle grasklaverweide

1. Maai voor de inzaai van de klaver het grasperceel kort waardoor gras meer tijd nodig heeft voor hergroei.
2. Zaai het klaverzaad ondiep (3 mm) in het kort gemaaid perceel, met een wiede-g of Vredo. Bij veel open plekken in de weide is het verstandig om 10 kg graszaad bij te mengen voor het optimale resultaat.
3. Voor een goede ontwikkeling van de jonge klaverplantjes mogen deze maximaal 5 dagen in de schaduw staan van het gras. Om te voorkomen dat de jonge klaverplantjes te weinig zonlicht krijgen adviseren wij na drie weken een lichte snede te oogsten, of het perceel te beweiden.
4. Na de inzaai van de klaver mag het perceel tijdelijk niet bemest worden. Hierdoor groeit het gras iets langzamer waardoor de klaverplantjes een voorsprong krijgen. Het is wel belangrijk om het grasperceel voldoende te bekalken voor een optimale pH (5,5 op zandgrond en minimaal 6,5 op kleigrond). Hierdoor haalt de klaver makkelijker de mineralen uit de bodem.
5. Voor de kieming van klaverzaad is warme grond, voldoende vocht en ruimte om zich te ontwikkelen essentieel. Zaai daarom uw graspercelen door met klaver na 1 maart of vóór 15 september.

klaver aandeel lager worden. De horizontale bladvorming van klaver heeft als voordeel dat onkruiden zich moeilijk vestigen in een grasklaverperceel. Indien nodig zijn er voldoende bestrijdingsmiddelen op de markt voor grasklaverpercelen. Voorbeelden hiervan

zijn Butres, Basagran en Harmony azijnzuur van. De pens-pH blijft op niveau, koeien blijven herkauwen en de celwanden worden beter afgebroken. Kortom met Bonsilage Fit blijven de koeien hun leven lang gezond.

Hoeveelheid zaad

De witte klaver Alice kan ingezaaid worden door 4 kg klaverzaad per hectare bij te zaaien. Dit komt neer op ongeveer 40 euro per hectare. Voor Duet (rode en witte klaver) is 8 kg per hectare nodig. Dit komt neer op ongeveer 80 euro per hectare.

Opname en melkproductie bij gras vs gras-klaver

Opname in kilo's droge stof	Gras	Gras-klaver
Gras vs gras-klaver	11.9	12.8
Snijmais opname	3.4	3.5
Krachtvoer	4.5	4.5
Productie		
Meetmelk	28.1	29.4
Ureum	29.7	27.2

Bron: opname en productie PV publicatie 148

Ruwvoerspecialist geeft advies

In de Youtube-video geeft ruwvoerspecialist Pieter Vos uitleg over de nieuwe toevoegmiddelen. Bekijk de video op barenbrug.nl/topkuil

Topkuil met nieuwe inkuilmiddelen

Conservering naar hoger level

Melkveehouders hebben voldoende ruwvoer beschikbaar. Winst is vooral te boeken in het behouden en verbeteren van de kwaliteit van het ingekuilde product. De nieuwe generatie Bonsilage-inkuilmiddelen maakt dit mogelijk. Een topkuil ligt hierdoor voor iedereen binnen handbereik.

De ontwikkeling van Bonsilage-inkuilmiddelen heeft niet stilgestaan. Met de inzet van nieuwe bacteriesoorten zijn er grote stappen vooruit gezet. Naast behoud van goede conserveringseigenschappen

draagt Bonsilage tegenwoordig ook bij aan een daadwerkelijke kwaliteitsverbetering van het ingekuilde product. Dit leidt tot een hogere melkproductie én een betere gezondheid van de koe.

Voeren twee weken na inkuilen Bonsilage Speed gras

€2,70 per ton ingekuild gras

- ✓ Zeer snelle broeiremmering en conservering na inkuilen
- ✓ Voor een gezonde penswerking
- ✓ Unieke bacteriestam *Lactobacillus diolivorans*
- ✓ Ook geschikt voor toplaagbehandeling

Bonsilage Speed gras is het enige inkuilmiddel met de unieke diolivorans bacteriestam. De nieuwe bacteriesoort diolivorans zorgt voor een drie keer snellere conservering. Hierdoor kan de kuil al na twee weken geopend worden zonder dat

er broei en schimmelvorming optreedt. Het inkuilmiddel is ideaal voor melkveehouders die snel na de oogst van de graskuil willen voeren. Door de uitstekende aanmaak van azijnzuur is Bonsilage Speed gras ook zeer geschikt voor behandeling van de toplaag of bij een hoge schimmeldruk op het geogoste gras.

Door de goede conservering worden schimmels en gisten in het ruwvoer grotendeels gedood. Dit bevordert een gezonde penswerking, dat de basis is voor een hoge melkproductie.

Gezondere melkkoeien met hoogste levensproductie Bonsilage Fit gras

€2,70 per ton ingekuild gras

- ✓ Optimale penswerking
- ✓ Meer opneembare energie
- ✓ Voor topkuilen
- ✓ Maximale omzetting van melkzuur in propyleenglycol
- ✓ Goedgekeurd voor biologische landbouw

De basis voor gezonde koeien is gezond ruwvoer. De kwaliteit van het ruwvoer kan verder verbeterd worden met Bonsilage Fit gras. Dit inkuilmiddel conserveert niet alleen de kuil, het zorgt indirect ook voor gezondere koeien. Bonsilage Fit gras bevat

namelijk specifieke bacteriën die suikers omzetten in melkzuur. Vervolgens zetten zij een maximale hoeveelheid melkzuur om in producten met een hoge pH, waaronder propaandiol (propyleenglycol) en azijnzuur. Hierdoor blijft de pens-pH op peil, zelfs bij een hoog aanbod van energierijk voer.

Bonsilage Fit gras gaat pensverzuring tegen. Een voldoende hoge en stabiele pens-pH bevordert een optimale penswerking. De kans dat een koe slepende melkziekte krijgt is hierdoor minimaal.

Reduceert inkuilverlies van 20% naar 4% Bonsilage Plus

€2,50 per ton ingekuild gras

- ✓ Effectief in natte, optimum en droge kuilen
- ✓ Voorkomt inkuilverliezen
- ✓ Méér VEM in graskuil
- ✓ Minder broei en schimmels
- ✓ 1,6 liter méér melk per koe per dag

Wilt u inkuilverliezen tot een minimum beperken dan is het toevoegmiddel Bonsilage Plus de beste optie. De melkzuurvormende bacteriën in Bonsilage Plus zorgen voor een hoge concentratie melkzuur waardoor het inkuilproces versnelt en gist- en schimmelvorming minimaliseren.

Onderzoek van HAS Den Bosch (2016) toont aan dat door toevoeging van het biologische inkuilmiddel Bonsilage Plus in graskuilen de voederwaarde toeneemt, de conservering verbetert en de broeigevoeligheid sterk wordt gereduceerd. Voor het onderzoek zijn 2352 kuiluitslagen van Eurofins geanalyseerd. Het onderzoek bevestigt Bonsilage Plus in kuilen van alle droge stofklasse een positieve werking heeft. Het resultaat is kwalitatief hoogwaardig, smakelijk en gezond ruwvoer.

Verschil beste en slechtste gras Rassenlijst 1.000 L melk/ha

Kies voor mengsels met de beste rassen

Meer droge stof per hectare, meer melk en een grasmat die jarenlang smakelijk en gezond gras produceert. Dat zijn enkele voordelen als u kiest voor de beste rassen van de Rassenlijst. Maar wat houden de cijfers op de Rassenlijst nu exact in voor de praktijk?

De rassen op de rassenlijst krijgen indexcijfers. Dit houdt in dat de cijfers van de rassen in verhouding staan met het gemiddelde van alle rassen op de lijst. Dus, een 101 voor de opbrengst betekent 1 procent meer opbrengst dan het gemiddelde van alle rassen. In de praktijk betekent deze 1 procent 130 kilo droge stof extra per hectare. Hiervan maakt een melkkoe 200 liter melk. Het verschil tussen de beste en de minst goede ras van de rassenlijst loopt al gauw op tot z'n duizend liter melk per hectare.

Late rassen grote 'oogstwindow'
Middentijds gras bloeit tussen 20 en 31 mei. Laat gras bloeit na 1 juni. Middentijds gras is in het voorjaar dus

eerder op z'n top en geeft veel massa in de eerste snede. Echter nadat de bloeiwijze is ontstaan, daalt de voederwaarde van het gras met 150 VEM. Late rassen bloeien later en geven de melkveehouder hierdoor een grotere oogstwindow. De GreenSpirit-mengsels zijn de enige graszaadmengsels waarbij de rassen geselecteerd worden op bloeidatum. De spreiding van de bloeidata in GreenSpirit-mengsels is maximaal één week. Dit maakt het eenvoudig voor melkveehouders om op het ideale moment te oogsten.

Tetraploïd: hogere opname, meer melk
Het verschil tussen tetraploïde en diploïde rassen zit in de opbouw van de celwanden. Tetraploïde rassen hebben in verhouding

meer celinhoud ten opzichte van celwanden. In de praktijk betekent dit dat tetraploïde rassen meer voedingsstoffen zoals suiker en eiwit bevatten (celinhoud) en minder structuur (celwanden). Dit resulteert in een betere vertering en een hogere opname van het gras. Melkkoeien produceren meer melk van dezelfde hoeveelheid droge stof uit tetraploïd gras ten opzichte van diploïd gras.

Smaakvol, geen kroonroest
Kroonroest is een schimmelziekte op het blad van de grasplant en komt vooral voor vanaf augustus. De schimmelziekte is funest voor de opname van het gras en verstoort een goede penswerking. Bovendien besmet kroonroest de graskuil en verloopt de conservering trager. De GreenSpirit-mengsels worden uitsluitend samengesteld met rassen die een 8 of hoger scoren voor resistentie tegen kroonroest.

Uitwinterven verleden tijd

Zoals de naam al doet vermoeden zegt wintervastheid iets over de mate waarin het gras bestand is tegen vorst. Om de Nederlandse winters goed te doorstaan, is een goede waardering voor wintervastheid noodzakelijk. Winterschade veroorzaakt kale plekken in de grasmat waar onkruiden of slechte grassen zich makkelijk kunnen vestigen. De GreenSpirit-mengsels hebben voor wintervastheid een 7 of hoger.

Vorkomt onkruidgras

Standvastig gras heeft veel concurrentiekracht en geeft kweek en ruwbeemd weinig kans zich te ontwikkelen. Hierdoor blijft de grasmat jarenlang in een goede conditie. De GreenSpirit-mengsels hebben minimaal een 8 voor standvastigheid.

Onafhankelijk onderzoek

CSAR, de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst landbouwgewassen, onderzoekt de Nederlandse grassen op hun prestaties. Ieder jaar presenteren zij de Rassenlijst met hierin de resultaten van het onafhankelijke onderzoek. De testlocaties zijn verdeeld over Nederland en vertegenwoordigen de meest gangbare grondsoorten. Alleen grassen die beter zijn dan de grassen die momenteel op de Rassenlijst staan, worden op de nieuwe lijst opgenomen.

Toprassen van Barenbrug

Barenbrugrassen staan hoog genoteerd op de Rassenlijst. Ook in 2018 zijn er weer twee Barenbrugtoppers, Barganza en Barojet, toegevoegd aan de Rassenlijst. Dit is het resultaat van het intensieve research programma van Barenbrug. De kwekers van Barenbrug kijken vooruit en anticiperen op de behoefte van de melkveehouder.

Barenbrug kwaliteitsnormen

Naast de standaard beoordelingen voor de Rassenlijst worden toekomstige Barenbrugrassen aan een breed scala van eigenschappen beoordeeld. Zo wordt er bijvoorbeeld gekeken hoe de rassen zich gedragen in een mengsel. Deze onderzoeken zijn de basis voor de uitgebalanceerde samenstellingen van de GreenSpirit-mengsels.

GREEN SPIRIT

Gras: licence to produce

Burgers willen koeien in de wei zodat dieren volop beweging hebben en van gras melk maken. Burgers zijn ook steeds gevoeliger voor andere zaken zoals biodiversiteit (bloemen en insecten in de wei), schoon slootwater, frisse lucht en vastlegging van CO₂. Het gedrag van burgers is (soms in een iets andere vorm) zichtbaar in de supermarkt. Inkopers van supermarkten luisteren naar die wensen – wel of niet ondersteund door belangenorganisaties - en vertalen deze wensen naar hun leveranciers, de zuivelorganisaties en boeren.

Onlangs ging de discussie over verzadigde vetten in het voer van koeien. Meer verzadigd vet in het voer betekent meer verzadigd vet in melk en vlees. Burgers/consumenten zitten hierop niet te wachten. Het gevolg van zo'n discussie is dat inkopers meer eisen gaan stellen aan wat dieren te vreten krijgen. Grassen en klavers staan daarbij steeds hoog op het verlanglijstje. Vetten uit gras en klaver bevatten onverzadigd vet en passen prima (naast beweiding en dierenwelzijn) in het plaatje van inkopers: van hoogwaardig voer geven koeien hoogwaardige en gezonde melk.

Er is een supermarkt die 3 cent per liter melk meer geeft als de koeien 80 procent (kuil)gras vreten. Dat is natuurlijk een flinke uitdaging, maar niet onmogelijk. Het is wel een proces waarin we al langer zitten: wensen van consumenten vertalen naar het boerenerf en daar ook voor betaald krijgen. De mogelijkheden zullen in de toekomst alleen nog groter worden. Met goed graslandbeheer blijft de grutto en Kievit in het landschap en de mestflatsen in de wei zijn weer voer voor wormen en insecten.

(Bloeiende) klavers zorgen daarbij - als kers op de taart - voor extra veel biodiversiteit. Samen

maken we zo het platteland mooier en de melkveehouder verdient er ook nog een goede boterham aan. Ik geloof daarin. Gras (en klaver) als licence to produce voor de melkveesector. Wij gaan er voor!

Edward Ensing
Uw ruwvoerspecialist